

Baltimore, Md., 27. detsembr. 1969

Kallis sõber Herman Rajamaa,

Aitäh tervituste ja häde soovide eest Sinu 14. detsembri k.a. ridades. Ruttan neile kohe vastama, et Sul oleks aega kavatsesavat siiasõitu hästi ette valmistada.

Sul on, vähemalt peaks olema, käepärast Kanada ja USA kaart, et saaksid orienteeruda. E.O.K. Bulletin nr. 18 on ju koolide aadressid ja töötamise ajad. Viimaste suhtes on aga sel, 1969/70 õppeaastal muudatused võimalikud.

Baltimore Eesti Kool töötab kava kohaselt igal pühapäeval, s.o. 5., 12., 19. ja 26. aprillil ning 3. mail 1970. 10. mail on koolitöö lõpp ja emadepäev. Muidugi on eriti 3. mail ettevalmistused emadepäevaks... Seega võiksid Sa siia tulla ükskõik mis pühapäeval 1970.a. aprillis ja 3. mail (teretulnud oled ka emadepäeval ja koolilõpupeol 10. mail). Konelesid täna telefoni teel Sinu sõidust ka meie Evald Tammaruga ja arutasime Su marschruuti.

Kui Sa tahad alata Ameerika mandri sõitu Baltimorest, siis pead tegema New Yorgist siia ja ~~xxx~~ siit sinna tagasi ühe sõidu... Sest Sa kindlasti saad ju lennukil New Yorki või koguni Torontosse (ma Kanada lennujaamu ei tea, ent Stockholm E. Meeskoor kindlasti neid teab...). New Yorgi ja Balto. vahel liiguvad bussid, umbes 4 tundi kestab sõit ja maksab vist 7-8 dollarit. New Yorgi ja Balto. vahemaal asub Lakewood, ka bussiga kättesaadav. Lakewoodi kool töötab laupäeviti kella 9-12-ni e.l. (1968/1969). Meie kool igal pühapäeval kella 9:30 kuni 13.00. Aga on vist nii, et New Yorgi ja Balto. vahel liiguvad Greyhoundi bussid, mis aga ei lähe Lakewoodi kaudu. Lakewoodi peab siit sõitma raudteel kuni Philadelphiani ja sealt bussiga Lakewoodi ja vist sealt omakorda New Yorki. Ehk on võimalik sõita New Yorgist reedel Lakewoodi, olla laupäeval koolis ja peale lõunat sõita sealt Baltosse, nii et ~~kax~~ järgmisel päeval, pühapäeval, saad olla meie Eesti Koolis. Siit siis siirdud Greyhoundiga New Yorki tagasi. Aga - USA-s käies, peaksid Sa kindlasti käima ka pealinnas Washingtonis. Euroopast siia saabunud rõhutavad, et ~~kõik~~ võib vaatamata jätta, ent Washingtonis p e a b käima. See on siit ~~maksumend~~ miilid ja ~~huga~~ bums ehk raudtee viivad sinna umbes tunniga. On Sul seal tuttavadd? Mag. Mall Jürma, Jaan Kitzberg? Parlament on ka siis veel koos.

Mõeldav on aga, et Sa alga reisi kas Torontost või Washingtonist N. Yorgist. Toronto algkoolid töötavad esmasp., teisip. ja neljapäeval, keskkool reedel ja lasteaed teisip., neljap. ja laupäeval. Montreal on sealt aga kaugel... (Karl Vaikla). New Yorgi t. kool töötab igal teisel laupäeval - ehk siis 11. ja 25. apr. ?/ E. Tammarul on andmeid, et 12. aprillil on E. Kärneril koolipidu.... New Yorgi lähedal on veel Long Islandi t.k., mis töötab pühapäeviti kella 11-13. Hartfordi, Conn. kool asub umbes 80 miili kaugusel Chicago aga on nii Baltost, kui ka New Yorgist ja Torontost kaugel, sinna peab lendama ja see maksab üle 100 dollari.. Vaadata on seal vist suured tapamajad... Kool töötab igal teisel laupäeval, kella 10-13-ni.

Ma ei usu, et see, s.o. käesolev ette läbimõtlema selgitus Sind palju aitab. Peaksid vist sinna ja sinna kirjutama.

Armas on, et siia kanti saadud. Baltos. palume memmega Sind olla meie külaline. Minuseks on see, et meil ei ole autot. Aga - läheduses asub pastor Uno Plank, ka Eesti Kooli õppejõud, siis sõber Jüri ~~Mandri~~ Mandre, ehk nad sõidutavad, kuhu vaja. Muidugi on ~~Taxi~~ taxi ja bussid saadaval. Busse kasutades läheb palju aega raisku.

Nüüd aga lisab siia juurde New Yorgi "Vaba Eesti Sõna" viimasest numbrist väljalõikeid. Ahaleht on viimaks ometi avaldanud mu kirjutise ja seal leidub ka informatsiooni Koolitoimkonna elluaratamise katse kohta. Et see toimikond teesti arkab, siles me Tammaruga käitleme, vähemalt mitte vana hää Meeme Mägi juhatusel, sest tema on oma aja ära elanud. Selle toimikonna 8 noorsooraamatut ja isegi K. Laan'e emakeele õpik ei leia ja USA koolides paika seetõttu, et kõigist koolidest lapsed 12-13 aasta vanuses lahkuvad, mil nad veel ei ole noorsookirjandust ega sa kasutada Laane õpikut (2-3 lehekülge ehk...). ~~paigutakse~~ Aga - hää, et vähemalt asi on liikuma pandud. Ja kui meie ankeet on selle liikuma pannud, siis on see kena. See annab lohutust, et pole asjata tööd tehtud. Märt Raud lubas ka midagi kirjutada. Tähtis aga ära oodata, kas N. Yorgi leht kirjutab, *Kui ja* siis ta kavatses peatuda pagulaskeolide juures üldiselt. Vaene mees on aga *poorpiu, kaugele ja aastast 87...* *Parimate formistega* *Siis Alde andis*

P.S.

Baltimore Eesti Maja laenut^hant maksab \$100, Küllap nr. 400 on veel saadaval. Meie E.Tammaruga aga arvasime, et küllap see rahvas siin lõpetab maja saalis moderniseerimise (see on praegu ~~ka~~ teoksil) isegi ja Sinul kui koolimehel ehk ei maksa selles suhtes huvi tunda. Sinu summad on omal kohal koolivara, raamatute ja õppeabinõude all. Koolid üldiselt on vaeslapse osas, lastevanemate ja õpetajate idealismi hooleks...

Edasi - Lakewood on suur keskus, kus kohalik rahvas on ehitanud kiriku, rahvamaja ja suure laagriväljaku ühes hoonetega. Seda maksaks külastada. Selgub, et Greyhoundi liinibussid lahevad, teel New Yorki ja seal tagasi, läbi Philadelphia, kust eribussiliin viib Lakewoodi. Bussid ja rongid New Yorgi, Baltimore ja Washingtoni vahel liiguvad pea iga tund...

Oma järele märkmeid koolide ülevaatele Bülletenis nr. 18 küsid, et kuhu on jäänud "Täienduskoolide tööpõllult"? Ma arvan, et õpetajate kätte... Keegi neid ise tagasi ei andnud ja keegi ka ei küsinud... Raamatul on üldiselt kalduvus minna rahva sekka...

Lakewoodi t.kooli juhatajaks oli 1968/69 mu kaasvilistlane Raimond Pals, ma kirjutan, kui vaja temale, ja palun tema kaasabi. Aga seal on rohkesti külalislahket rahvast, kes on harjunud külalisi vastu võtma.

New Yorgis on Sul abiks Ed. Karner, Kanadaski tuttavaid... Muudkui - julgust ja hääd pealehakkamist!

Aga Washingtoni külastamine võta kindlasti kavva, kuna oled sellele nii lähedal, n.ö. käulatuses. Ja vota selleks vähemalt üks päev aega, siis ehk jõuad linnulennultki midagi naha, Valges Majas ja Capitolis (parlamendi hoones) kaia. Aga soetame juhi autoga, muidu ei jõua kuhugile. Üldse - pea meeles, siin on kaugused pikad ja neist aitab üle - auto.. USA on autodemaa.

A.J.L.

P.S.

E.O.K. Bülletään on sattunud paar viga:
lk. 17 peab olema ,et Austraalia 30-st õpetajast
on kutselisi 13 ehk 40% (mitte 10%)

Lk. 31 on USA osas (Üldkokkuvõtteid) antud
koole kokku 18, peab olema aga 16. Selle vea olen
teinud mustandit ümber kirjutades. Sealt on viga
sattunud ka mu ajaleheartiklisse.

Baltimore, Md.

27.dets. 1969

Kangesti vabandades

A. J. Lintjar